

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 70 (2)

IZDAN 1 SEPTEMBRA 1937.

PATENTNI SPIS BR. 13532

Maletić Ljubivoje, Beograd, Jugoslavija.

Providan lenjir za crtanje.

Prijava od 11 juna 1936.

Važi od 1 maja 1937.

Predmet ovog pronalaska je providan lenjir za crtanje, čiji donji deo ima oblik kvadrata ili pravougaoika, a gornji deo predstavlja četvrt kruga, čiji je poluprečnik ravan sa jednom stranom kvadrata ili pravougaoika iz donjeg dela.

Lenjir po pronalasku kombinovan je iz više skala i linija, koje su nanese na istom i služi da se tehnička i geometrijska crtanja vrše odmah samo sa ovim lenjirom, dok su se ranije ta crtanja obavljala sa više lenjira sa uglomerom i šestarom.

Na priloženom nacrtu predstavljen je lenjir po pronalasku u jednom obliku izvođenja.

Na levoj strani lenjira nalazi se dužinska skala 1. U sredini lenjira na ovu skalu 1 upravno je povučena druga skala 2, koja je isto tako graduisana, a na donjoj strani lenjira nalazi se graduisana skala 3, kod koje se nulto obeležvanje nalazi u sredini skale. Na gornjem delu lenjira izvedenom u luku nalazi se ugaona skala 4, koja ima podelu od 0—90°, a isto tako u po obimu donjeg dela lenjira oblika pravougaoika.

U sredini dužinske skale 1 nalazi se tačka 0, iz koje su povučene zrakasto linije, pod već određenim nagibom kao 1:1, 1:2, itd., za crtanje trougla, romba, kvadrata, petougaoika, šestougaoika, zvezde i sl.

Preko celog lenjira u pravcu skale 1 nanese su paralelne linije 5 u jednakom rastojanju, one vezuju skale 2 i 3, a služe za povlačenje paralelnih linija.

Crtanje se obavlja na taj način što se odgovarajuća linija na lenjiru poklopi sa

linijom na hartiji pa pored ivice u skale 1 povlači pisaljkom.

Povlačenje upravnih linija izvodi se pomoću skale 2, što se linija sa skale 2 poklopi sa linijom na hartiji, i upravno povuče pored skale 1.

Povlačenje upravnih linija može se izvesti i sa skalom 3, koja istovremeno služi i za crtanje podužnih profila kod puteva, reka i dr., usled čega je i njena numeracija tako podešena, da je nulta tačka u sredini.

Ugaona tačka 4 služi za odmeranje uglova i povlačenje linija pod uglom na taj način, što se središna tačka 0 i željeni ugao na skali poklope sa linijom na hartiji, pa pored ivice skale 1 povuče linija.

Povlačenje linija sa određenim padom na pr. 1:1, 1:2 itd. vrši se na isti način kao i kod ugaone skale 4.

Povlačenje paralelnih pomoću linija 5 vrši se tako, da se linija na hartiji poklopi sa jednom od paralelnih linija 5, ili se pomoću skale 2 odmeri željeni razmak, pa se onda pored skale 1 povuče linija.

Preimućstva ovog lenjira su u tome, što se sa istim mnogo lakše rukuje, jer se crtanje obavlja samo sa jednim lenjirom, jer je združeno u jedan lenjir dejstvo od dosadanja dva trougla lenjira, uglomera i donekle šestara. Skale 1 i 2 dejstvuju kao pravougli trougli lenjir, a skale 1 i 4 kao kosougli trougli lenjir, ugaona skala zamenjuje uglomer, zrakaste linije dejstvuju kao šestar, a mreža paralelnih linija dejstvuje kao pomeranje dva trougla lenjira jedno pored drugog pri povlačenju paralelnih jer su oslonjene na skale 2 i 3 koje opet, kao što smo rekli odgovaraju

sadanjim trouglim lenjirima. Sa providnim lenjirom crta se lakše i tačnije no sa dosadanjim lenjirima i otpada mogućnost sabiranja grešaka, što je pak kod sadanjih lenjira moguće.

Patentni zahtev:

Providni lenjir za crtanje poklapa-

njem linija na lenjiru sa linijama na hartiji, naznačen time, što ima skalu (1), na koju su po sredini i kraju lenjira povučene upravno još dve linije sa skalama (2 i 3), što su prema skali (1) nanесene paralelne linije (5) jednakog razmaka, i zrakaste linije određenog položaja, kao i ugaona skala (4).

PATENTNI SPIS BR. 15532

Matije Ljubavica, Beograd, Jugoslavija.

Providni lenjir za crtanje.

7 okt 1937.

Prijav. od 21 juna 1936.

Upravo se u obliku lenjira, koji je poznat iz stare literature, koristi za crtanje i merenje. U ovom lenjiru su postavljene dve upravne linije, jedna po sredini i jedna na kraju lenjira, koje su sa skalama (2 i 3) nanесene upravno još dve linije sa skalama (1) nanесene paralelno sa upravnom linijom (5) jednakog razmaka, i zrakaste linije određenog položaja, kao i ugaona skala (4).

U ovom lenjiru su postavljene dve upravne linije, jedna po sredini i jedna na kraju lenjira, koje su sa skalama (2 i 3) nanесene upravno još dve linije sa skalama (1) nanесene paralelno sa upravnom linijom (5) jednakog razmaka, i zrakaste linije određenog položaja, kao i ugaona skala (4).

